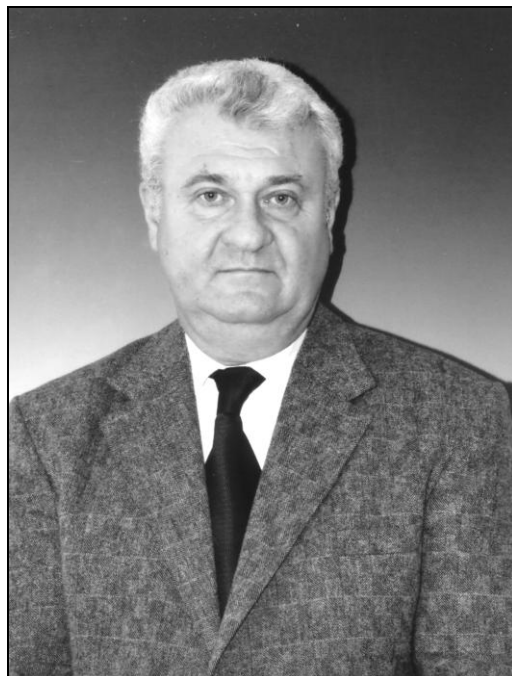

IN MEMORIAM

DR. VASILE IONAȘ (1946 – 2014)

În ziua de Duminică, 16 noiembrie 2014, a încetat din viață unul dintre cei mai competenți istorici medievaliști din țara noastră, care stăpânea cu atâta autoritate limba latină medievală. Moartea sa, survenită în mod fulgerător, a surprins pe toți cei care l-au cunoscut și apreciat pentru calitatea umană și competența sa profesională.

Istoricul Vasile Ionaș s-a născut la 17 august 1946 în satul Păuca din județul Sibiu. Din anul 1950, familia s-a stabilit la Alba Iulia unde tatăl său era subofițer sanitar. Aici au locuit timp de mai bine de 15 ani în mijlocul cetății medievale fapt care a trezit interesul elevului Vasile Ionaș pentru istoria românilor. A urmat școala primară și cursurile liceale la renumitul liceu „Horea, Cloșca și Crișan” din Alba Iulia pe care l-a absolvit în anul 1964. În toamna aceluiași an a fost admis ca student al Facultății de istorie-filozofie a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, pe care a absolvit-o în 1969, numărându-se printre cei mai buni studenți.

Încă din timpul studiilor la Universitatea din Cluj, studentul Vasile Ionaș a optat pentru specializarea în Istoria medievală a României, aplecându-se cu o deosebită pasiune asupra descifrării documentelor medievale ale Transilvaniei. După absolvirea facultății a fost încadrat ca muzeograf la Muzeul orașenesc din Sebeș-Alba, pentru ca în anul următor să se transfere la Muzeul județean din Deva. După doar două luni de activitate în muzeul devenea se transferă la Filiala Arhivelor Statului din Deva, unde va activa până la pensionarea sa în anul 2011.

În anul 1970 își întemeiază o familie prin căsătoria sa cu Michaela Vasilescu, profesoară de limba franceză. Căsătoria lor va avea ca rod un fiu, Mihai, astăzi inginer electronist în București. În cadrul Arhivelor Statului și-a perfecționat cunoștințele de limbă și paleografie latină, specializându-se în studiul documentelor privind evul mediu

în Transilvania. Au contribuit la specializarea sa și cursurile de perfecționare urmate în străinătate, între care amintim:

- Stagiul Internațional al Arhivelor la Paris (1978); Seminarul de paleografie latină organizat de Centrul Internațional de Informare Asupra Surselor Istoriei Balcanice și Mediteraneene (CIBAL) la Școala Arhivistică, paleografie și diplomatică de pe lângă Arhivele Statului Italian (Roma, 1979); Seminarul de paleografie latină organizat de CIBAL și Ministerul Bunurilor Culturale și Ambientale al Italiei (Veneția, 1981). În paralel, arhivistul Vasile Ionaș a urmat cursurile de paleografie latină organizate de Arhivele Statului din România, desfășurate în mai multe etape.

Bogăția documentelor medievale din arhivele hunedorene i-au permis să se aplece asupra istoriei județului Hunedoara, cu precădere asupra secolului al XVIII-lea. Rezultatul cercetărilor sale s-a concretizat într-o serie de articole publicate în revistele de specialitate din țară. Articolele publicate se referă la populația iobăgească a domeniului Hunedoara, corăbierii de pe Mureș la 1721, grănicerii din Cugir la 1766, emigrările românești din comitatul Hunedoara și altele.

O atenție deosebită a acordat documentelor privind Răscoala lui Horea. Împreună cu un colectiv de cercetători din Cluj-Napoca și din Deva a colaborat la elaborarea volumelor V și VI din colecția „Izvoarele Răscoalei lui Horea”. Preocupat de publicarea documentelor hunedorene a contribuit, alături de alți arhiviști, la editarea Îndrumătorului în Arhivele Statului din Deva și la un amplu volum de documente având ca temă lupta românilor pentru libertate și unitate națională între 1848 și 1920. În cadrul acțiunii întreprinse de Arhivele Naționale ale României pentru depistarea și aducerea în țară, sub formă de copii după documente privitoare la istoria românilor, a participat de-a lungul anilor la cercetări în arhivele străine, între care amintim:

- Arhivele Ministerului Afacerilor Străine și Ministerului de Război din Franța (1978); Arhivele Vaticanului din Roma (1979, 1981 și 1997); Arhivele Regatului Castiliei de la Simancas și ale Ministerului Afacerilor Străine al Spaniei (1980); Arhivele Ministerului Afacerilor Străine al Italiei (1995 și 1997).

Anual, cu prilejul unor sesiuni de comunicări, simpozioane și alte manifestări științifice desfășurate în județ sau în alte centre din țară a prezentat studii și articole bazate pe valoroase documente de arhivă. În anul 1995 a fost promovat în funcția de director al Direcției Județene Hunedoara a Arhivelor Naționale.

Activitatea științifică i-a fost încununată, în aprilie 1999, cu titlul de doctor în istorie. Teza de doctorat cu tema „Reformismul habsburgic și fiscalitatea din Transilvania în secolul al XVIII-lea”, se bazează pe numeroase documente inedite păstrate în diverse fonduri de arhivă din țară și străinătate.

De-a lungul anilor petrecuți în cadrul Arhivelor Statului, devenite din 1996 Arhivele Naționale, a manifestat o preocupare statornică pentru dezvoltarea bazei documentare a Arhivelor hunedorene. În situații dificile legate de lipsa mijloacelor materiale, lipsa cadrelor calificate, a spațiilor pentru depozite, la care s-a adăugat și dezinteresul autorităților pentru documentele create, a reușit să contribuie la salvarea multor fonduri documentare de la distrugere și a îmbogățit patrimoniul Arhivelor din Deva cu acte de o valoare deosebită pentru istoria națională.

Alături de activitatea pe tărâm arhivistic și de cea de cercetare științifică, între anii 1992-2005 a desfășurat și activitatea didactică la Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, unde a predat cursul de istorie medievală a românilor și pe cel de paleografie latină. Dr. Vasile Ionaș s-a impus ca un nume de prestigiu în cercetarea istorică din țara noastră, lucrările sale fiind citate în studiile, articolele sau cărțile publicate de istoricii români și străini. Este autorul monografiilor istorice ale comunelor

Baia de Criș și Hărău și a satului Roșcani și coautor al altor șapte volume de documente și monografii. A publicat peste 20 studii și articole în reviste de specialitate. După pensionare a continuat munca de cercetare științifică cu aceeași pasiune, contribuind la realizarea monografiei județului Hunedoara, volumele I-IV.

Prin dispariția doctorului în istorie Vasile Ionaș, aflat în plină activitate de creație științifică, s-a produs un gol imens în cercetarea istorică din județul Hunedoara.

Eternă fie-i memoria!

Dr. Ioachim Lazăr